

Matan – Great Debates In Jewish History, Philosophy, and Halakha
Rabban Gamliel and Rabbi Yehoshua

יבנה וחכמיה

תוספתא עדיות א

כשנכנסו חכמים לכרם ביבנה, אמרו: עתידה שעה שיהא אדם מבקש דבר מדברי תורה ואינו מוצא, מדברי סופרים ואינו מוצא, שנאמר (עמוס ח) (לכן) "הנה ימים באים נאם ה'... ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו". "דבר ה'" - זו נבואה, "דבר ה'" - זה הקץ, "דבר ה'" - שלא יהא דבר מדברי תורה דומה לחברו. אמרו נתחיל מהלל ומשמאי...

לעולם הלכה כדברי המרובין. לא הוזכרו דברי היחיד בין המרובין, אלא שמא הוצרך להן שעה, ויסמכו עליהן. וחכמים אומרים, לא הוזכרו דברי יחיד בין המרובין, אלא מתוך שזה אומר טהור, וזה אומר טמא כדברי ר' אליעזר, יאמרו לו: כדברי ר' אליעזר שמעת.

נשאל לחכם וטימא לו - לא ישאל לחכם אחר. היו שניים, אחד אוסר ואחד מתיר, אחד מטמא ואחד מטהר, אם יש חכם אחר - נשאלין לו. ואם לאו, הולכין אחר המחמיר. ר' יהושע בן קרחה אומר: דבר מדברי תורה - הולכין אחר המחמיר, מדברי סופרים - הולכין אחר המקל.

רבן גמליאל

Genealogy - <https://www.sefaria.org.il/sheets/127063.111?lang=bi>

- (1) Rabban Gamaliel the Elder (Gamaliel I), first half of the first century.
- (2) Rabban Simeon ben Gamaliel (Simeon ben Gamaliel I), son of (1).
- (3) Rabban Gamaliel of Yabneh (Gamaliel II), son of (2).
- (4) Rabban Simeon ben Gamaliel (Simeon ben Gamaliel II), son of (3).

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כח עמוד ב

תנו רבנן: שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרה ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה. אמר להם רבן גמליאל לחכמים: כלום יש אדם שיודע לתקן ברכת המינים? עמד שמואל הקטן ותקנה, לשנה אחרת שכחה.

ר' יהושע

תלמוד ירושלמי יבמות ח' ב:א'

זכור אני שהיתה אמו מולכת עריסתו לבית הכנסת בשביל שיתדבקו אזניו בדברי תורה.

משנה אבות ב' ח:

חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן, רבי אליעזר בן הורקנוס, רבי יהושע בן חנניה, רבי יוסי הפהן, רבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערך. הוא היה מונה שבחן. רבי אליעזר בן הורקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה. רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו. רבי יוסי הפהן, חסיד. רבי שמעון בן נתנאל, ירא חטא. ורבי אלעזר בן ערך, מעין המתנגר. הוא היה אומר, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הורקנוס בכף שניה, מכריע את כלם.

נדרים נ' ב:ג-ד'

אמרה ליה בת קיסר לרבי יהושע בן חנניה תורה מפוארה בכלי מכוער א"ל למדי מבית אבוך במה מניחין יין אמרה ליה במאני דפחרא אמר לה כולי עלמא בפחרא ואתון במאני דפחרא אתון אחיתון במאני דכספא ודהבא אזלת ורמת חמרא במאני דכספא ודהבא וסרי אמר לה אף אורייתא כן והאיכא שפירין וגמירין אמר לה אי הו סנו הו גמירין טפי

Nedarim 50b:3-4

The daughter of the emperor said to Rabbi Yehoshua ben Ḥananya: You are the epitome of magnificent Torah, but it is stored in an ugly vessel, as Rabbi Yehoshua ben Ḥananya was an unattractive man. **He said to her:** You may learn the answer to your statement from your father's house. In what container do you place wine? **She said to him:** In earthenware vessels. **He said to her:** Is it conceivable that everyone stores their wine in earthenware vessels, and you also store it in earthenware vessels? Is there no distinction between the emperor and ordinary people? **You should place your wine in vessels of silver and gold.** She went and placed the wine in vessels of silver and gold, and it spoiled. **Rabbi Yehoshua said to her:** The same is also true of the Torah. It spoils if it is contained in a handsome person. She asked him: **But are there not people who are both good looking and learned in Torah?** **He said to her:** If they were ugly they would be even more learned.

בבא בתרא ס' ב:י"א

תנו רבנן כשחרב הבית בשניה רבו פרושין בישראל שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין נטפל להן ר' יהושע אמר להן בני מפני מה אי אתם אוכלין בשר ואין אתם שותין יין אמרו לו נאכל בשר שממנו מקריבין על גבי מזבח ועכשיו בטל נשתה יין שמנסכין על גבי המזבח ועכשיו בטל אמר להם א"כ לחם לא נאכל שכבר בטלו מנחות אפשר בפירות פירות לא נאכל שכבר בטלו בכורים אפשר בפירות אחרים מים לא נשתה שכבר בטל ניסוך המים שתקו

Bava Batra 60b:11

The sages taught that when the Temple was destroyed a second time, there was an increase in the number of ascetics among the Jews, whose practice was to not eat meat and to not drink wine. Rabbi Yehoshua joined them to discuss their practice. He said to them: My children, for what reason do you not eat meat and do you not drink wine? **They said to him:** Shall we eat meat, from which offerings are sacrificed upon the altar, and now the altar has ceased to exist? **Shall we drink wine, which is poured as a libation upon the altar, and now the altar has ceased to exist?**

Rabbi Yehoshua said to them: If so, we will not eat bread either, since the meal-offerings that were offered upon the altar have ceased. They replied: You are correct. It is possible to subsist with produce. **He said to them:** We will not eat produce either, since the bringing of the first fruits have ceased. They replied: You are correct. We will no longer eat the produce of the seven species from which the first fruits were brought, as it is possible to subsist with other produce. **He said to them:** If so, we will not drink water, since the water libation has ceased. **They were silent,** as they realized that they could not survive without water.

חגיגה ג' א:ט"ו-י"ז

ת"ר מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר (בן) חסמא שהלכו להקביל פני ר' יהושע בפקיעין אמר להם מה חידוש היה בבית המדרש היום אמרו לו תלמידיך אנו ומימיך אנו שותין אמר להם אף על פי כן אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש שבת של מי היתה שבת של ר' אלעזר בן עזריה היתה ובמה היתה הגדה היום אמרו לו בפרשת הקהל ומה דרש בה (דברים לא, יב) הקהל את העם האנשים והנשים והטף אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין כדי ליתן שכר למביאייהן אמר להם מרגלית טובה היתה בידכם ובקשתם לאבדה ממני

מסכת ברכות כז ע"ב – כח ע"א

תפילת הערב אין לה קבע'. מאי אין לה קבע? אילימא דאי בעי מצלי כוליה ליליא - ליתני תפילת הערב כל הלילה! אלא מאי אין לה קבע? כמאן דאמר: תפילת ערבית רשות. דאמר רב יהודה אמר שמואל: תפילת ערבית, רבן גמליאל אומר: חובה, רבי יהושע אומר: רשות. אמר אביי: הלכה כדברי האומר חובה. ורבא אמר: הלכה כדברי האומר רשות.

תנו רבנן: מעשה בתלמיד אחד שבא לפני רבי יהושע, אמר לו: תפילת ערבית רשות או חובה? אמר ליה: רשות. בא לפני רבן גמליאל, אמר לו: תפילת ערבית רשות או חובה? אמר לו: חובה. אמר לו: והלא רבי יהושע אמר לי רשות! אמר לו: המתן עד שיכנסו בעלי תריסין לבית המדרש. כשכנסו בעלי תריסין, עמד השואל ושאל: תפילת ערבית רשות או חובה? אמר לו רבן גמליאל: חובה. אמר להם רבן גמליאל לחכמים: כלום יש אדם שחולק בדבר זה? אמר ליה רבי יהושע: לאו. אמר לו: והלא משמך אמרו לי רשות! אמר ליה: יהושע, עמוד על רגליך ויעידו בך! עמד רבי יהושע על רגליו ואמר: אלמלא אני חי והוא מת - יכול החי להכחיש את המת, ועכשיו שאני חי והוא חי - היאך יכול החי להכחיש את החי?

היה רבן גמליאל יושב ודורש, ורבי יהושע עומד על רגליו, עד שרננו כל העם ואמרו לחוצפית התורגמן: עמוד! ועמד. אמרי: עד כמה נצעריה וניזיל? בראש השנה אשתקד צעריה, בבכורות במעשה דרבי צדוק צעריה, הכא נמי צעריה, תא ונעברי! מאן נוקים ליה? נוקמיה לרבי יהושע? בעל מעשה הוא; נוקמיה לרבי עקיבא? דילמא עניש ליה, דלית ליה זכות אבות; אלא נוקמיה לרבי אלעזר בן עזריה, דהוא חכם והוא עשיר והוא עשירי לעזרא. הוא חכם - דאי מקשי ליה מפרק ליה, והוא עשיר - דאי אית ליה לפלוחי לבי קיסר אף הוא אזל ופלח, והוא עשירי לעזרא - דאית ליה זכות אבות ולא מצי עניש ליה. אתו ואמרו ליה: ניחא ליה למר דליהוי ריש מתיבתא? אמר להו: איזיל ואימליך באינשי ביתי. אזל ואמליך בדביתהו. אמרה ליה: דלמא מעברין לך? אמר לה: [לשתמש אינש] יומא חדא בכסא דמוקרא ולמחר ליתבר. אמרה ליה: לית לך חירותא. אותו היום, בן שמונה עשרה היה, התרחש לו נס ונהפכו לו נס שמונה עשרה שערות לבנות. היינו דקאמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ולא בן שבעים שנה.

תנא; אותו היום סלקוהו לשומר הפתח ונתנה להם רשות לתלמידים ליכנס. שהיה רבן גמליאל מכריז ואומר: כל תלמיד שאין תוכו כבדו - לא יכנס לבית המדרש. ההוא יומא אתוספו כמה ספסלי. אמר רבי יוחנן: פליגי בה אבא יוסף בן דוסתאי ורבנן: חד אמר: אתוספו ארבע מאה ספסלי; וחד אמר: שבע מאה ספסלי. חלשה דעתו של רבן גמליאל, אמר: דלמא חס ושלוש מנעתי תורה מישראל. הראו לו בחלומו כדים לבנים מלאים אפר. ולא היא, ההיא ליישב את דעתו, הראו לו.

תנא: עדויות בו ביום נשנית, וכל היכא דאמרין בו ביום - ההוא יומא הוה. ולא היתה הלכה שהיתה תלויה בבית המדרש שלא פירשוהו. ואף רבן גמליאל לא מנע עצמו מבית המדרש אפילו שעה אחת, דתנן: בו ביום בא יהודה גר עמוני לפניהם בבית המדרש, אמר להם: מה אני לבוא בקהל? אמר לו רבן גמליאל: אסור אתה לבוא בקהל; אמר לו רבי יהושע: מותר אתה לבוא בקהל. אמר לו רבן גמליאל: והלא כבר נאמר: "לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'" (דברים כג ד). אמר לו רבי יהושע: וכי עמוני ומואב במקומן הן יושבין? כבר עלה סנחריב מלך אשור ובלבל את כל האומות, שנאמר: "וְאָסִיר גְבוּלַת עַמִּים וְעַתְוֹדוֹתֵיהֶם שׁוֹשְׁתֵי וְאוֹרֵי כְּאִבִּיר יוֹשְׁבִים" (ישעיהו י ג), וכל דפריש - מרובא פריש. אמר לו רבן גמליאל: והלא כבר נאמר: "וְאַחֲרָי כֵּן אָשִׁיב אֶת שְׁבוֹת בְּנֵי עַמּוֹן נְאֻם ה' " (ירמיהו מט ו) - וכבר שבו. אמר לו רבי יהושע: והלא כבר נאמר: "ושבתי את שבות עמי ישראל" (עמוס ט יד) - ועדיין לא שבו. מיד התירוהו לבוא בקהל.

אמר רבן גמליאל: הואיל והכי הוה, אלך ואפייס לרבי יהושע. כאשר הגיע לביתו, ראה את כתלי הבית שהם שחורים. אמר לו: מכותלי ביתך אתה ניכר שפחמי אתה. אמר לו: אוי לו לדור שאתה פרנסו, שאי אתה יודע בצערן של תלמידי חכמים במה הם מתפרנסים ובמה הם ניזונים. אמר לו: נענית לך, מחול לי! לא אשגח ביה. עשה בשביל כבוד אבא! פייס. אמרו: מי ילך ויודיע לחכמים? אמר להו ההוא כובס: אני אלך. שלח להו רבי יהושע לבי מדרשא: מאן דלביש מדא ילבש מדא, ומאן דלא לביש מדא יימר ליה למאן דלביש מדא שלח מדך ואנא אלבשיה? אמר להם רבי עקיבא לחכמים: נעלו את השערים שלא יבואו עבדי רבן גמליאל ויצערו את החכמים. אמר רבי יהושע: מוטב שאקום ואלך בעצמי אליהם. בא, והקיש על הדלת. אמר להם: מַזָּה בן מַזָּה - יָזָה, ושאינו לא מזה ולא בן מזה יאמר למזה בן מזה: מימך מי מערה ואפרך אפר מקלה? אמר לו רבי עקיבא: רבי יהושע, נתפייסת? כלום עשינו אלא בשביל כבודך! למחר אני ואתה נשכים לפתחו. אמרו: כיצד נעשה? נעבירו - למדנו: מעלין בקדש ואין מורידין! נדרוש מר חדא שבתא ומר חדא שבתא - אתי לקנאווי! אלא: לדרוש רבן גמליאל תלתא שבת, ורבי אלעזר בן עזריה חדא שבתא. והיינו דאמר מר: שבת של מי היתה - של רבי אלעזר בן עזריה היתה. ואותו תלמיד - רבי שמעון בן יוחאי היה.

תוספות מסכת ברכות דף כו עמוד א

טעה ולא התפלל ערבית מתפלל בשחרית שתיים - וא"ת והאמר רב לקמן (ד' כז:): תפלת ערבית רשות וקי"ל כותיה באיסורי ועוד קשה דאמר לקמן (ד' ל:): טעה ולא התפלל יעלה ויבוא בלילה אין מחזירים אותו משום דאין מקדשין את החדש בלילה ולמה ליה האי טעמא תיפוק ליה דתפלת ערבית רשות וי"ל הא דאמרינן דתפלת ערבית רשות היינו לגבי מצוה אחרת והיא עוברת דאז אמרינן תדחה תפלת ערבית מפניה אבל לחנם אין לו לבטלה ומיהו אם איחר עד המנחה נראה דעבר זמנו בטל קרבנו כיון ששהה כל כך

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א הלכה ו

וכן התקינו שיהא אדם מתפלל תפלה אחת בלילה שהרי איברי תמיד של בין הערבים מתעכלין והולכין כל הלילה שנאמר היא העולה וגו' כענין שנאמר ערב ובקר וצהרים אשיחה ואהמה וישמע קולי, ואין תפלת ערבית ג חובה כתפלת שחרית ומנחה, ואף על פי כן נהגו כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם להתפלל ערבית וקבלוה עליהם כתפלת ד חובה

מהרש"א חידושי אגדות מסכת ברכות דף כח עמוד א

מאן דלביש מדא ילבש מדא כו'. מבואר כי המדא הוא בגד החשוב שלובשין המלכים כמ"ש וילבש שאל את דוד מדיו והוא מעיל כפירש"י וכמ"ש כן תלבשנה בנות המלכים מעילים ולפי שר"ג היה מבני הנשיאים ומלכים מבני יהודה ולא כן ראב"ע שהיה כהן ואין ראוי להיות מלך ונשיא אלא מזרע יהודה וכמ"ש פ"ק דסנהדר' (ה.). לא יסור שבט מיהודה אלו ראשי גליות שבבבל ומחוקק מבין רגליו אלו בני בניו של הלל כו' ולזה בא ר' יהושע לומר דמדינא תחזור הנשיאות לר"ג שהיה מבני הנשיאים ואין ראוי לראב"ע שהיה כהן ליטול הנשיאות ממנו וכמ"ש שנענשו מלכי חשמונאי שהיו כהנים על שנטלו להם מלכות השייך לזרע דוד ועוד אמר ר"י בכה"ג להפיס דעתו של ראב"ע בהיפך דמזה בן מזה יזה כו' דלמי שהוא מזרע אהרן הכהן ניתן הכהונה דהיינו לראב"ע ושאינו לא מזה כו' דהיינו שאינו מזרע כהונה אסורה לו הכהונה גם למלך כמו שמצינו בעוזיהו שנצטרע ע"כ וכמו שאין אדם נוגע במה שמוכן לך שהיא הכהונה כן אתה לא תהיה נוגע במה שמוכן לחברך ר"ג שהוא הנשיאות ומייתי דלא יאמרו לכהן מימך מי מערה ואפרך כו' נקט מילי דבע"כ נאמין לכהן בדבר הנוגע בכהונה דהיינו במה שהם מי חטאת ולא מי מערה הפסולים להזאה ונאמין גם לכהן שהזה אפר פרה ולא אפר מקלה כן אין לנו לדקדק אחר ר"ג במה שנוגע בנשיאות שלו וק"ל:

ראש השנה כ"ה א

ועוד באו שנים ואמרו ראינוהו בזמנו ובליל עיבורו לא נראה וקיבלן ר"ג אמר רבי דוסא בן הורקינס עדי שקר הן היאך מעידים על האשה שילדה ולמחר כריסה בין שיניה אמר לו רבי יהושע רואה אני את דבריך שלח לו ר"ג גוזרני עליך שתבא אצלי במקלך ובמעוטיך ביוה"כ שחל להיות בחשבונך ... נטל מקלו ומעוטי בידו והלך ליבנה אצל ר"ג ביום שחל יוה"כ להיות בחשבונך עמד ר"ג ונשקו על ראשו אמר לו בוא בשלום רבי ותלמידי רבי בחכמה ותלמידי שקבלת את דברי :

Rosh Hashanah 25a

And there was another incident in which two witnesses came and said: We saw the new moon at its anticipated time, i.e., on the night of the thirtieth day of the previous month; however, on the following night, i.e., the start of the thirty-first, which is often the determinant of a full, thirty-day month, it was not seen. And nevertheless Rabban Gamliel accepted their testimony and established the New Moon on the thirtieth day. Rabbi Dosa ben Horkinas disagreed and said: They are false witnesses; how can witnesses testify that a woman gave birth and the next day her belly is between her teeth, i.e., she is obviously still pregnant? If the new moon was already visible at its anticipated time, how could it not be seen a day later? Rabbi Yehoshua said to him: I see the logic of your statement; the New Moon must be established a day later. Upon hearing that Rabbi Yehoshua had challenged his ruling, Rabban Gamliel sent a message to him: I decree against you that you must appear before me with your staff and with your money on the day on which Yom Kippur occurs according to your calculation; according to my calculation, that day is the eleventh of Tishrei, the day after Yom Kippur. ... Rabbi Yehoshua went to Rabbi Dosa ben Harkinas to discuss the matter who said to him: If we call into question the decision of Rabban Gamliel,

then we need to call into question every decision that has been made since Moses. ... So, he took his staff and his money in his hand, and went to Yavne to Rabban Gamliel on the day on which Yom Kippur occurred according to his own calculation. Upon seeing him, Rabban Gamliel stood up and kissed him on his head. He said to him: **Come in peace, my teacher and my student. You are my teacher in wisdom, as Rabbi Yehoshua was wiser than anyone else in his generation, and you are my student, as you accepted my statement, despite your disagreement**

מסכת יומא דף לה עמוד ב

אמרו עליו על הלל הזקן שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר בַּטְרַפְעִיק. חציו היה נותן לשומר בית המדרש, וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו. פעם אחת לא מצא להשתכר, ולא הניחו שומר בית המדרש להיכנס. עלה ונתלה וישב על פי ארובה, כדי שישמע דברי אלהים חיים מפי שמעיה ואבטליון. אמרו: אותו היום ערב שבת היה, ותקופת טבת היתה, וירד עליו שלג מן השמים. כשעלה עמוד השחר אמר לו שמעיה לאבטליון: אבטליון אחי! בכל יום הבית מאיר, והיום אפל, שמא יום המעונן הוא? הציצו עיניהן וראו דמות אדם בארובה, עלו ומצאו עליו רום שלוש אמות שלג. פרקוהו, והרחיצוהו, וסיכוהו, והושיבוהו כנגד המדורה. אמרו: ראוי זה לחלל עליו את השבת.

נוסח הירושלמי, מסכת ברכות פרק ד הלכה א

מעשה בתלמיד אחד שבא ושאל את רבי יהושע: תפילת הערב מהו? אמר ליה: רשות. בא ושאל את רבן גמליאל: תפילת הערב מהו? אמר ליה: חובה. אמר לו: והא רבי יהושע אמר לי רשות. אמר לו: למחר, כשאכנס לבית הוועד עמוד ושאל את ההלכה הזאת. למחר עמד אותו תלמיד ושאל את רבן גמליאל: תפילת הערב מהו? אמר לו חובה. אמר לו: הא רבי יהושע אמר לי רשות. אמר רבן גמליאל לר' יהושע: את הוא אומר רשות? אמר ליה: לאו. אמר לו: עמוד על רגליך ויעידוך. והיה רבן גמליאל יושב ודורש ורבי יהושע עומד על רגליו, עד שריננו כל העם ואמרו לר' חוצפית התורגמן: הפטר את העם. אמרו לרבי זינון החזן: אמור. התחילו ואמרו. התחילו ועמדו כל העם על רגליהם ואמרו לו: "כי על מי לא עברה רעתך תמיד" (נחום ג יט). הלכו ומינו את רבי אלעזר בן עזריה בישיבה בן שש עשרה שנה ונתמלא כל ראשו שיבות. והיה רבי עקיבה יושב ומצטער ואמר: לא שהוא בן תורה יותר ממני, אלא שהוא בן גדולים יותר ממני. אשרי אדם שזכו לו אבותיו, אשרי אדם שיש לו יתד במי להתלות בה. וכי מה היתה יתידתו של רבי אלעזר בן עזריה? שהיה דור עשירי לעזרא....

מחלקי המים

נראה לנו שהעיומותים הנ"ל הם חלק מהתבססותו של רבן גמליאל מחדש בראש ההנהגה ואולי משקפים גישות שונות ביחס לקימום היהדות שלאחר חורבן בית המקדש. האם לראות בתקופה זו מצב זמני ו"מהרה יבנה המקדש" (ראש השנה ל ע"א, ביצה ע"ב ועוד), או שיש להיערך לאפשרות שמצב זה יימשך זמן רב. את העיומות על מועד יום הכיפורים אפשר להבין כמחלוקת מרכזית ועקרונית שהרי הלוח קובע הכל. אך מה נאמר על הוויכוח על תפילת ערבית רשות או חובה? מה כל כך מרכזי ועקרוני בדיון זה ששווה לפוצץ עליו את בית המדרש? התשובה: מקומו של בית המקדש בתודעה בדור שלאחר החורבן. ראה מסכת ברכות כו ע"ב אם שלוש התפילות ביום הם כנגד האבות או כנגד קרבן התמיד בבית המקדש. ראה דברינו תפילות אבות תקנום בפרשת וירא. אם התפילות קשורות לעבודת בית המקדש, תפילת ערבית היא בגדר רשות (שחרית כנגד קרבן תמיד של שחר ומנחה כנגד תמיד של בין הערביים). קביעת תפילת ערבית כחובה משמעותה הסימבולית היא אולי החזרה לתקופת האבות, אבל משמעותה המעשית היא שלאחר חורבן הבית יש לעצב את פני היהדות בהתאם לנסיבות החדשות. וכשיבנה בית המקדש "במהרה בימינו" – כבר יידעו חכמי אותו הדור מה ראוי לעשות

Rav Benny Lau, The Sages II, 80

As the preeminent member of an influential family, Rabban Gamliel was aware of the criticisms levelled at him, and he knew that any attempt to quell disagreement was likely to be interpreted as a struggle for status. While his pedigree was undoubtedly significant to the people, it seemed to be of little consequence to the sages. At the heart of Rabban Gamliel's dispute with Rabbi Yehoshua was the question of whether the patriarchy or the sages should take precedence. We are accustomed to regarding Rabban Gamliel's quarrel with the sages as personal, rife with concerns about authority and power. But in my view, Rabban Gamliel embodied the mission to unify the nation after the destruction of the Temple, a formidable task given the proliferation of halakhic dissent cultivated by the students of Rabbi Yoḥanan ben Zakkai.